

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

15.11.2021

Programma Nr. 5-03/12

ietekmes uz vidi novērtējumam meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” Olaines pagastā, Olaines novadā

Derīga līdz 2026. gada 15. novembrim

Programma izdota Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Lielkūdra” (reģistrācijas Nr. 40103511581, Rīgas iela 30, Baloži, Ķekavas novads, LV-2112, elektroniskā pasta adrese: el@pindstrup.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17.¹ panta daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2021. gada 13. oktobra iesniegumu Nr. b/n (turpmāk – Iesniegums), ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) veikšanai, un 2021. gada 28. oktobrī iesniegtajiem ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem. Programmā ietvertas prasības IVN ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī IVN turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. Saskaņā ar Novērtējuma likumu Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk - Dienests) 2020. gada 22. maijā ietekmes sākotnējā izvērtējuma Nr. RI20SI0040 (turpmāk - Sākotnējais izvērtējums Nr. RI20SI0040) rezultātā piemēroja IVN procedūru Ierosinātājas paredzētajai darbībai - meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” ~ 149 ha platībā zemesgabalā ar kadastra Nr. 8080 002 2105 (zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 006 0576), Olaines pagastā, Olaines novadā (turpmāk – Darbības vieta). Meliorācijas sistēmas izbūve ietver: novadgrāvju izbūvi (5 854 m); novadgrāvju atjaunošanu (765 m); kartu grāvju rakšanu (53 179 m); caurteku izbūvi (7 gab., L=110 m); drenāžas izteku izbūvi (5 812 m); pievadceļa izbūvi (2 250 m²); pagaidu iekšējo ceļu un laukumu izbūvi (34 583 m²); ugunsdzēsības baseinu izbūvi (4 gab., 2 500 m²); piebraukšanas laukumu izveidi pie ugunsdzēsības baseiniem (5 gab., 720 m²); sedimentācijas baseinu izbūvi (3 gab., L=50 m, h=0,7 m); izrokamās grunts apjoms – 157 519 m³. Dienests 2019. gada 4. martā

Ierosinātajai ir izsniedzis zemes dzīļu izmantošanas licenci Nr. CS19ZD0043¹ (turpmāk – Licence) derīgo izrakteņu ieguvei atradnes “*Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis*”. Licences 3. pielikumā “*Derīgo izrakteņu ieguves limits*” A kategorijas kūdras krājumi noteikti 560,4 tūkst. t. apjomā, un ieguves licences laukums noteikts 1 275,85 tūkst. m² platībā. Licences derīguma termiņš noteikts – 2038. gada 10. jūnijs. Secināms, ka Darbības vietā ir plānota arī kūdras ieguve, tādējādi, Ierosinātajai, vērtējot ietekmi uz vidi darbībai, kurai IVN procedūra piemērota ar Sākotnējais izvērtējumu Nr. RI20SI0040, ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros vērtējama gan meliorācijas sistēmas izbūves, gan kūdras ieguves kopējās ietekmes (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 ietilpst nekustamā īpašuma ar kadastra Nr. 8080 002 2105 sastāvā, kas pieder SIA “*Rīgas meži*”. Zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576, Olaines pagastā, Olaines novadā Ierosinātāja nomā no SIA “*Rīgas meži*” (zemes nomas līgums Nr. SRM-13-290-lī, kas noslēgts 2013. gada 11. jūnijā uz 25 gadiem). Nomātā zemes vienība ierakstīta Olaines pagasta zemesgrāmatas nodaļumā Nr. 2969.
3. Darbības vietai ir izstrādāts detālpārplānojums “*Rīgas pilsētas meža fonds ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 daļai*” (turpmāk – Detālpārplānojums). Detālpārplānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos norādītas prasības meliorācijai – pirms kūdras ieguves izbūvējama meliorācijas sistēma; pirms meliorācijas sistēmas izbūves izveidojami sedimentācijas baseini pirms ietekām maģistrālajos grāvjos; nodrošināt jaunveidojamo un esošo meliorācijas grāvju ekspluatāciju; beidzot kūdras ieguvi, nodrošināt šo platību sakārtošanu un apsaimniekošanu saskaņā ar rekultivācijas projektu; pēc kūdras ieguves izstrādāt ieteikumus mākslīgi purva atjaunošanai. Atbilstoši Olaines novada domes 2016. gada 21. jūnijā apstiprinātā detālpārplānojumā nekustamā īpašuma “*Rīgas meža fonds*” (kadastra apzīmējums 80800060576) daļai, teritorija, kurā plānota kūdras ieguve ir lielāka – tā ietver arī dienvidu iecirkni un kopā (dienvidu un ziemeļu iecirknis) ir apmēram 182 ha.
4. Darbības vieta dienvidos robežojās ar kūdras atradni “*Ēbeļmuižas purvs, D iecirknis*”², kur kūdras ieguvi plāno veikt SIA “*Kūdras taka*”. Ziemeļos Darbības vieta robežojas ar plānoto Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līniju “*Rail Baltica*”) un valsts galveno autoceļu A5 *Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte)*. Zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 rietumos robežojas ar autoceļu, bet dienvidos ar valsts reģionālo autoceļu V7 Baloži – Plakanciems – Iecava. Atradnes “*Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis*” ir divi pieslēgumi autoceļam A5 *Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte)* un V7 Baloži – Plakanciems – Iecava. Saistībā ar dzelzceļa līnijas “*Rail baltic*” trases attīstību ceļa pieslēgums pie autoceļa A5 tiks likvidēts. Piekļuve Darbības vietai tiks nodrošināta pa autoceļu V7 Baloži – Plakanciems – Iecava.
5. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – NATURA 2000), kā arī nerobežojas ar tām. Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī NATURA 2000 teritorijas - dabas liegums “*Melnā ezera purvs*”, atrodas aptuveni 6 km attālumā uz ZR no ieguves vietas, bet dabas parks “*Doles*” atrodas aptuveni 6 km attālumā uz Z, ZA no ieguves vietas. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” reģistrēto informāciju³, Darbības vietā atrodas īpaši aizsargājami biotopi 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*, 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* un 91D0* *Purvaini meži*. Darbības vietas tuvumā izveidots

¹ Dienests 2020. gada 12. jūnijā pieņēma lēmumu Nr. CS20VL0170 par grozījumiem Licencē. Ar lēmumu no Licences izņemta informācija par gāzes vada drošības aizsargjoslu, attiecīgi koriģējot arī Licences pielikumus.

² IVN procedūra piemērota ar Dienesta 2019. gada 21. jūnija ietekmes sākotnējo izvērtējumu Nr. RI19SI0086.

³ <https://ozols.gov.lv/ozols/>.

mikroliegums īpaši aizsargājamā putna aizsardzībai. Mikrolieguma buferzona iestiepjas kūdras atradnes “*Ēbeļmuižas purvs, D iecirknis*” teritorijā, kas robežojas ar Darbības vietu.

6. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2021. gada 8. oktobra līdz 2021. gada 28. oktobrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta “*Rīgas Aprīņa avīze*” 2021. gada 8. oktobra numurā un ievietots tīmekļvietnēs www.olaine.lv, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Atbilstoši 2021. gada 28. oktobrī iesniegtajiem IVN materiāliem – par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējās apspriešanas ietvaros no 2021. gada 22. oktobra līdz 2021. gada 28. oktobrim tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu. Neklātienēs sanāksmes laikā tika publicēta videoprezentācija, kas bija pieejama tīmekļvietnē www.environment.lv. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika 2021. gada 22. oktobrī plkst. 16.00 *Microsoft Teams* platformā. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā Aktualitātes publicēto saiti. Sanāksmē piedalījās 3 dalībnieki. Sanāksmes ieraksts, tajā skaitā videoprezentācija par Paredzēto darbību tīmekļvietnē www.environment.lv un <https://www.youtube.com/watch?v=vNFi5xzOIA8> bija pieejama no 2021. gada 21. oktobra līdz programmas izdošanas brīdim. Sanāksmes ieraksts *mp4* formātā lejupielādēšanai pieejams: <https://we.tl/t-42ZU2GcFH6>. Sākotnējās apspriešanas sanāksmes ieraksts / videoprezentācija platformā www.youtube.com līdz 2021. gada 12. novembrim tika skatīta 13 reizes. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā netika saņemti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības IVN Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērtēti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
 - 3.1. Tā kā Darbības vietā ir plānota kūdras ieguve, vērtējot paredzētās ietekmi uz vidi, jāvērtē abu šo darbību – meliorācijas sistēmas izbūves un kūdras ieguves kopējās ietekmes.
 - 3.2. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzētās darbības iespējamās ietekmes un summāro ietekmju ar citām darbībām zonu, arī kūdras atradni “*Ēbeļmuižas purvs, D iecirknis*”. Izpētes teritorija aptver arī teritoriju piebraukšanas iespējas Darbības vietai, kūdras transportēšanas maršrutus, vismaz vietējais autoceļš V7 *Baloži -Plakanciems – Iecava*, arī vietējais autoceļu V8 “*Jaunolaine - Plakanciems*”, ja piebraukšanai plānots izmantot (atkarībā no izvēlēta maršruta) reprezentatīvā posmā, kur piebraukšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām.
 - 3.3. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plānu, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļota

esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski nepieciešams attēlot Darbības vietu, plānotos kūdras ieguves laukus, kā arī teritorijas, kurās netiks veikta meliorācijas sistēmas izbūve dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu dēļ), galvenos nosusināšanas sistēmas elementus, būves ūdens nostādināšanai, nostādinātā ūdens promteku, izplūdes vietas saņemtajās ūdenstecēs, piebraukšanas ceļus, papildus nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.

- 3.4. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.5. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.
- 3.6. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.
- 3.7. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.8. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ziņojuma izstrādes laikā jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Satiksmes ministriju. Konsultāciju rezultātus jāiekļauj Ziņojuma pārskatā, norādot kā tie ņemti vērā.
2. Ziņojumu iesniedz Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Olaines novada pašvaldībā un Dabas aizsardzības pārvaldē rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par derīgo izrakteņu atradni "*Ēbeļmuižas purvs*", kūdras atradni "*Ēbeļmuižas purvs, D iecirknis*".
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver, vai iespējamās ieguves platību alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un

iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.

1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojami arī šādi nosacījumi:

1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu, gan papildus nepieciešamo objektu būvniecību un esošo būvju (arī inženierbūvju un meliorācijas sistēmas objektu), infrastruktūras objektu pārkārtošanu vai pārbūvi, gan teritoriju rekultivāciju, gan arī Ierosinātājas tālāko darbību - kūdras ieguvei Darbības vietā, gan kūdras ieguvei atradnē *"Ēbeļmuižas purvs, D iecirknis"*.

1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās platības meliorācijas sistēmas izveidei, kūdras ieguvei, ņemot vērā iespējamus ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas), un attēlot vietas, kur meliorācijas sistēmas izveide un kūdras ieguve netiks veikta; arī kartogrāfiski.

1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniegt informāciju par iespējamu celmu, nepieciešamības gadījumā arī grunts, izvietošanu vai izmantošanu.

1.4.4. Raksturot meliorācijas sistēmas izveides – darbu secību, darbu organizācijas īpatnības un ierobežojumus. Sniedz informāciju arī par tālāk plānoto kūdras ieguves procesu – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgā izrakteņa ieguves veidus un apjomus, ieguves laika nosacījumus.

1.4.5. Aprakstīt kūdras ieguves tehnoloģiju (paņēmienus) un salīdzināt to ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norādīt izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.

1.4.6. Novērtēt inženierkomunikāciju pieejamību, sniegt informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.

1.4.7. Īpašu uzmanību pievērst piebraukšanas iespējām Darbības vietai, plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības (arī esošo ceļu seguma atjaunošanas) darbiem, ņemot vērā plānoto pieslēgumu likvidēšanu saistībā ar jaunu infrastruktūras objektu izveidi, un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Attiecībā uz piebraukšanas iespējām novērtēt ne tikai esošo ceļu atrašanās vietas un parametrus, bet arī to izmantošanas iespējamību (citām personām piederošu īpašumu izmantošana Paredzētās darbības realizācijai). Norādīt plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem.

1.4.8. Raksturot ugunsdrošībai nepieciešamos pasākumus: ugunsdrošības joslas un to uzturēšana, ugunsdzēsībai nepieciešamie ūdens krājumi un to ieguves avoti, nepieciešamā ugunsdzēsības tehnika un inventārs, drošības nosacījumi.

1.4.9. Ņemot vērā, ka Darbības vietā pēc meliorācijas sistēmas izveides plānota kūdras ieguve - novērtēt piemērotākos risinājumus rekultivācijai gan esošo lauku, gan Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniegt informāciju par jau veiktajiem rekultivācijas darbiem, kā arī sniegt konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.

1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, skaidrojams arī, kā tieši (kādos procesos)

konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots).

- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā un trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas potenciālās iekārtas attiecīgos blakusproduktus un emisijas rada. Prognozējamo blakusproduktu un emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu iekārtu un procesu radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁴ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz Paredzētās darbības laikā radītajiem atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai.
- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Ņemot vērā, ka Darbības vietā pēc meliorācijas sistēmas izveides plānota kūdras ieguve, lai nodrošinātu informācijas salīdzināmību, siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) novērtējumā izmantot to pašu metodiku, kura piemērojama, sagatavojot sektora emisiju prognozes Nacionālajam inventarizācijas ziņojumam⁵. Tādēļ Paredzētās darbības SEG aprēķinam, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktu, izmantojamas Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijas⁶, ievērojot, ka metodikas ir savstarpēji papildinošas.
- 1.9. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, derīgo izrakteņu ieguvī, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.

⁴ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

⁵ Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/sagatavotie-un-iesniegtie-zinojumi?&id=1153&nid=393>

⁶ Piemērojamās vadlīnijas pieejamas: http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_07_Ch7_Wetlands.pdf un http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/wetlands/pdf/Wetlands_Supplement_Entire_Report.pdf

- 2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem:
- 2.3.1. Īpaši aizsargājamās sugas (tostarp putni) un to dzīvotnes, īpaši aizsargājami un Eiropas Savienības nozīmes biotopi darbības vietā un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā, citas dabas vērtības (arī meži). Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēti nozares (sugu un biotopu) eksperti un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
 - 2.3.2. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.
 - 2.3.3. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.
 - 2.3.4. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi kontekstā ar paredzētajiem risinājumiem, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi.
 - 2.3.5. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas, Darbības vietas un piebraukšanas ceļu tuvumā, attālumi līdz tām.
 - 2.3.6. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamās, analīzi. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
 - 2.3.7. Pašreizējo SEG emisiju no Darbības vietas novērtējums.
 - 2.3.8. Informācija par tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā nepieciešams sniegt arī šādas ziņas:
- 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
 - 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
 - 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot meliorācijas sistēmas izveidei/derīgo izrakteņu ieguves lauku sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
 - 2.4.4. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem.
 - 2.4.5. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas/pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.

2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums, ņemot vērā arī kūdras ieguvi atradnē “Ēbeļmuižas purvs, D iecirknis”:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza šādas prasības:
 - 3.2.1. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi (būvniecība un, ja attiecināms, nojaukšanas darbi), ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, nosusināšanas sistēmas izveide un (ja nepieciešams) augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
 - 3.2.2. Vērtējot Paredzētās darbības izraisītu nosusināšanas ietekmi, izstrādāt hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozi, novērtējot augsnes struktūras un mitruma izmaiņas Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējumā ņem vērā plānoto ūdens nostādināšanu un novadīšanu (norādot iespējamās izplūdes vietas) un ūdeņu novadīšanas ietekmi uz saņemošo ūdensteci, tai noteiktajām vides kvalitātes prasībām un mērķiem, kā arī ietekmi, ko rada iespējama meliorācijas sistēmu pārkārtošana un noteces izmaiņas. Jāsniedz augsnes jutīguma pret ūdens un vēja eroziju izvērtējums. Jānovērtē iespējamā ietekme uz dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akām) un kvalitāti.
 - 3.2.3. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp no iegūtā materiāla transportēšanas ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums (cik atbilstoši) izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējumam jāaptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no ieguves lauku sagatavošanas, kūdras ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes un transportēšanas.
 - 3.2.4. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši no iegūtā materiāla transportēšanas ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*” noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, jāizmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogramma un novērtējumam jāaptver gan ietekmes no ieguves lauku sagatavošanas un kūdras ieguves, gan transportēšanas.

- 3.2.5. Vērtējot transportēšanas ietekmes, jāņem vērā šajā programmā noteiktā prasība, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma vismaz vietējo autoceļu V7 *Baloži – Plakanciems – Iecava*, vietējo autoceļu V8 *“Jaunolaine – Plakanciems”* (atkarībā no izvēlēta kūdras transportēšanas maršruta) reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.
- 3.2.6. Ņemot vērā, ka Darbības vietā pēc meliorācijas sistēmas izveides plānota kūdras ieguve, atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteiktajam – jānovērtē gan SEG emisijas veidus un apjoms, gan oglekļa dioksīda piesaistes apjomus. Novērtējums veicams, ņemot vērā ietekmju savstarpējo dinamiku, ko veido SEG emisijas un oglekļa dioksīda piesaiste teritorijās, kuras a) sagatavotas kūdras ieguvei; b) kurās tiek veikta kūdras ieguve; c) kurās veikta rekultivācija. Novērtējums veicams saskaņā ar šajā programmā iepriekš norādītajām vadlīnijām un vismaz šādām SEG emisijām – CO₂, CH₄, N₂O, ievērojot arī šādas prasības:
- 3.2.6.1. Kartogrāfiskajā materiālā un teksta daļā identificējami esošie zemes lietošanas veidi un to platības.
- 3.2.6.2. Teksta daļā, vēlams tabulas veidā, pa gadiem prognozējamas platības (ha), kuras a) sagatavotas kūdras ieguvei; b) kurās tiek veikta kūdras ieguve; c) kurās veikta attiecīga veida rekultivācija, savukārt prognozi par kūdras ieguvi nepieciešams sastādīt gan platībai (ha), kādā vienlaicīgi varētu tikt veikta ieguve, gan ieguves apjomiem (t) gadā. Informācija par platībām (piemēram, atradnes laukiem), kādos paredzēta prognozējama, secīga vai paralēla teritorijas sagatavošana kūdras ieguvei, kūdras ieguve un rekultivācija, attēlojama arī kartogrāfiski.
- 3.2.6.3. Saskaņā ar piemērojamām vadlīnijām no ieguves apjoma vērtējamas arī SEG emisijas, ko rada lauksaimniecībā izmantotā kūdra (tonnas C uz katru kūdras ieguves t gadā).
- 3.2.6.4. Iegūtos aprēķinu rezultātus nepieciešams pārrēķināt un Ziņojumā atspoguļot arī CO₂ ekvivalentos (tonnas CO₂ ekv. gadā), aprēķinam izvēloties 100 gadu periodu, un rezultātus procentuāli novērtēt pret sektora emisijām Nacionālajā inventarizācijas ziņojumā.
- Attiecībā uz SEG emisiju novērtējumu Birojam papildus ir arī ieteikumi – sniegt aprēķinu piemēru maksimālos ieguves apjomus raksturojošam gadam un iegūtos rezultātus kopējam aprēķinu periodam atspoguļot arī grafiku diagrammā.
- 3.2.7. Jānovērtē ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, tai skaitā īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem; šādas ietekmes būtiskumu un pieļaujamību novērtē, ņemot vērā arī aktuālo informāciju par Eiropas Savienības nozīmes biotopu un sugu stāvokli valstī, tai skaitā to sastopamību un aizņemto platību, populācijas un dzīvotnes vērtējumu, struktūru un funkciju vērtējumu, kā arī nākotnes perspektīvu vērtējumu un tendences. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē, tostarp meliorācijas sistēmas izveide, nosusināšana, trokšņa traucējumi u.c. ietekmes. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.8. Jānovērtē, vai Paredzētā darbība var ietekmēt īpaši aizsargājamās, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000). Atbilstoši dabas datu

pārvaldības sistēmā “Ozols” reģistrētajai informācijai Darbības vietas tiešā tuvumā šobrīd nav šādu teritoriju, tomēr situācija var mainīties. Ja nepieciešams, jānodrošina atbilstīgs ietekmes uz attiecīgajām teritorijām novērtējums.

- 3.2.9. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.2.10. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpaši vērtējami iespējamie vides riski un tipiskākās un iespējamās sliktākās avārijas situācijas ugunsdrošības kontekstā.
- 3.2.11. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.2.12. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi.
- 4.2. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan kūdras ieguves laikā, gan risinājumi ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (rekultivācija). Novērtē, gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, balstoties uz veikto novērtējumu par

sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētās darbības, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā. Ja attiecīgajā periodā vēl attiecināms, organizējot un veicot Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, ņem vērā arī ar infekcijas Covid-19 izplatības pārvaldību saistītos ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti ārējos normatīvajos aktos.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktore

(paraksts*)

Daiga Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*